

[Valdemar Thomsen.]

i Byerne, maa det være Landarbejdernes Tur at komme med. Den sikreste Maade at befordre Udviklingen i den rigtige Retning er afgjort den at sikre Landbruget saadanne Indtjeningsmuligheder, at det betinger en god Løn til Landarbejderne og en passende Boligstandard for dem.

Ogsaa det ærede Medlem Hr. Jensen (Gørding) var inde paa Spørgsmaalet om Opførelse af Landarbejderboliger for Landmandens Regning, og man fik unægtelig det Indtryk af det ærede Medlems Udtalelser, at Hensynet til Imødegaaelse af Arbejdsløsheden var ved at kolliderede med en vis Misundelse og Frygt for, at det Byggeri, her er Tale om, skulde komme visse Landmænd til gode.

Et Spørgsmaal, som jeg synes er værd at overveje, er, om ikke det vilde tjene alle Parter bedst, at der, hvor Forholdene ellers tillader det, blev sikret et passende Jordtilliggende til disse Huse. For Landarbejderne og deres Familier vilde det sikkert være en økonomisk Fordel og tillige en økonomisk Tilfredshed, om de, samtidig med at de fik eget Hus, blev Ejere af saa meget Jord, at de foruden at dyrke rigelig med Kartofler og Grønsager til eget Forbrug kunde holde maaske baade Ko og Gris og ved Siden af have et lille Areal til at dyrke Grønarter, Løg og den Slags Salgsvarer. Paa den Maade kunde der skaffes nyttig og sund Beskæftigelse for halvvoxsne Børn, der ellers i mange Tilfælde er henvist til Lediggang. I Almindelighed vil det være saadan, at for flinke Landarbejdere vil det være let at faa Hestekraft o. lign. til Laans, saaledes at Udgifterne ved den Drift, der her bliver Tale om, kan holdes inden for meget rimelige Grænser. Jeg skal ikke have noget imod, om der ved anden Behandling foreligger Ændringsforslag, der kan virke befordrende for en Tendens i den Retning, jeg her har omtalt.

Oluf Pedersen: Det foreliggende Lovforslag betyder delvis en Forlængelse af den bestaaende Lov, idet der blot ydes nye Beløb og større Laan og Tilskud. Jeg vilde sætte megen Pris paa, om det skulde være muligt yderligere at foretage visse Ændringer i selve Loven, saaledes at det blev lettere at faa Ejendom og Ejeren blev friere stillet.

Dernæst vil jeg anbefale, at man ændrer Bestemmelsen om Jordarealet saaledes, at man sætter Minimum op fra 800 m² til det dobbelte eller mere, og at Maksimum blev sat meget højere end de 2 500 m², helt

op til et Par Hektar eller mere. Jeg synes, man har været meningsløst nærig med Jord. Det vilde ikke blot have økonomisk Værdi, at Landarbejderne fik mere Jord, en stor Have vil sundhedsmæssigt være en Fordel.

Man bør have det saadan, at Borgerne her i Landet kan faa Adgang til Jord imod Grundskyld. Det er en fuldkommen Misforstaaelse, naar det ærede Medlem Hr. A. C. D. Petersen kalder det Fæste, at man faar Jorden imod Grundskyld. Paa det Omraade bliver det ærede Medlem maaske aldrig klogere, men beklageligt er det, for det er en fuldkommen Misforstaaelse. Det ærede Medlem var inde paa at lave en Statistik over, hvad Husmændene selv foretrak, men hvis det ærede Medlem havde hørt, hvad det ærede Medlem Hr. Levinsen fortalte om Grunden til, at det er sket saadan, vilde det ærede Medlem slet ikke have kunnet bruge sin Statistik. Det, som er Grunden til, at Husmændene har foretrukket Jord, som de selv har købt, fremfor at overtage Jord imod Grundskyld, er, at den Jord, der har været til Raadighed imod Grundskyld, har ligget de Steder, hvor Arbejde ikke har været til at faa.

Det nye Afsnit V angaar Opførelse af Boliger for Landejendomsbesidderens Regning. Den Tanke har jeg endnu mindre Sympati for, end det ærede Medlem Hr. Levinsen og andre ærede Medlemmer havde, og jeg saa helst, at dette Afsnit slet ikke blev indføjet i Loven. Jeg synes, vi maa se saadan paa det, at det er en Fordel, at det er Selvejerhjem, og Selvejerhjem er det ogsaa, naar Jorden er tilvejebragt efter Loven af 4. Oktober. Selv om vi nu lever i en lidt besynderlig Tid, synes jeg ikke, man skal glemme Værdien af disse egne Hjem. Jeg synes, det er det Grundlag, man maa skabe, baade naar det gælder Landarbejderboliger, og naar det gælder selvstændige Husmandsbrug. I alt Fald forekommer det mig, at det maa fastslaas i Loven eller i Udvalgets Betænkning eller gennem Ministerens Udtalelser, at det er saaledes, at de Midler, der ønskes til Landarbejderne til egne Hjem, skal gaa forud for Midler, der stilles til Raadighed til de Lejehuse, der her er Tale om.

Ministeren for Landbrug og Fiskeri (Bording): Selv om der af forskellige Ordførere er fremsat nogen Kritik over for dette Lovforslag og ligeledes fremsat Ønsker om enkelte Ændringer, er det mit Indtryk, at man fra alle Sider var klar over, at kunde man ikke faa sine Ønsker opfyldt, blev Lovforslaget dog gennemført, og det takker